

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Szederkényi Anna*

Cím: *Milyen pályát válasszanak a lányok?*

Forrás: *Nemzeti Ujság*

3m 1924. 7. 5.

Osztályozás

Tárgy

371.8

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helvszám

Milyen pályát válasszanak a lányok?

Látogtás a Maglód-úti Fővárosi Női Kertésziskolában

Mi legyen leányainkból? — tépelődnek az anyák, különösen így az évszázó vizsgák idején. Ha soha máskor, de ilyenkor keresztülvonul agyukon mindama jelszó, ellenvetés, ok és ellenok, ami az utolsó évtizedben a nők hivatása körül kialakult és elhangzott. Kenyérkereset vagy csupán a családi élet? Közös oktatás vagy pedig az elkülönítés? Egyenlőség vagy antifeminizmus?

Egy azonban ma már megdönthetetlen: nem a közös oktatás és nem azonosság a két nem oktatási anyagában, hanem a két nembeli ifjúság sajátos tehetségeinek megfelelő nevelés és tanítás.

Az utolsó kongresszust ebben a kérdésben *Boroszlóban* tartották a legkiválóbb szakemberek bevonásával. Ott azután megtárgyalták a nők és fiúk pályaválasztásának kérdését ama kísérleti és gyakorlati tanulmányok alapján, amelyeket a kongresszus előtt éveken át folytattak. A kutatások nemcsak a fiú- és leányifjúság különös, eltérő fejlődésmenetére, testi és lelki sajátosságaira szorítottak, hanem arra is kiterjeszkedtek, hogy a ténylegesen föllépő pszichikai és fizikai különbségek *milyen fajtájúak?* A boroszlói kongresszuson beszámolt tapasztalatairól *Neumann* a kísérleti paedagógia világhírű művelője is, valamint előadták tapasztalataikat dr. *Kempfué*, *William Stern*, *Gertrud Baumer*, *Lipmann* és mások. A végleges eredményt abban foglalták össze, hogy *a női ifjúság számára megfelelő művelődési célokat kell felállítanunk. A céloknak nem egyenlőségét (a fiúkéval), ugyanazonosságát, hanem teljes egyenlő értékűségét kell szem előtt tartanunk. (Nicht Gleichheit (Identität) der Ziele, wohl aber volle Gleichwertigkeit.)*

Szükségesnek tartottuk felemlíteni a boroszlói kongresszus értékösszefoglalását most, amikor a leányok pályaválasztásáról beszélünk. Ezt a kongresszust

1913-ban tartották és elmondhatjuk, hogy az azóta lefutott évtized mindenben igazolta az akkori megállapításokat. Ma már látjuk a tulsásoknak a visszahatását, látjuk a visszakoazást mindama államokban, ahol a nők a férfakkal azonos pályákra tódultak... Visszaesés a családi erkölcsi életben és visszaesés a népek kulturájában. Igaz, nagyon is igaz, hogy itt sokat írhatunk a háboru számlájára, de letagadhatatlan valóság, hogy az elférfiasodó nő semmiben sem tudott gátat vetni.

Válasszunk leányainknak a sajátos tehetségeiknek megfelelő pályát... Amikor kenyérkeresőkké neveljük őket, maradjunk lehetőleg női műveltségűek megfelelő munkakörben. A napokban látogattuk meg a Maglód-úton lévő *Fővárosi Női Kertgazdasági Tanfolyamot*. Ime, az ott látott munka is egyike azoknak, ahol a nő vidáman és teljében fejtheti ki sajátos tehetségeit, ahol egészségesen dolgozhat.

A kertgazdasági iskola 28 holdas telepének kiváló eredményeket felmutató igazgatónője, özv. *Báthory Nándorné* urnő.

Az iskolát ezelőtt hét évvel alapította a főváros *Báthoryné* memoranduma alapján, aki már akkor figyelmeztetett, hogy nagy baj, ha a lányok tulnyomó része a férfpályákra tódul. Nos, a Maglód-úti gazdasasszonyokat nem féltjük, sőt jó volna, ha még tiz ilyen intézet ontaná a kétévi erős elméleti és gyakorlati tanulásban kiképzett, életrevaló, szorgalmas, fiatal nőket, akik akár a maguk kis birtokán, kertjükben, akár nagy kertészetekben, baromfi-telepeken, uradalmakban, középirtokon keresnek egészséges, becsületos és mindenképp nőies munkával kenyerüket. Az iskola fölöleli a konyhakertészet, virágkertészet, baromfi-tenyésztés (gépkeltetés), méhészet, sertés- és tehéntartás, főzés, mosás, vasalás,

befőzés, szóval mindennemű gazdasasszonykodás tudni valóit. Az elméletet elsőrangú szaktanárok adják elő, a gyakorlatot pedig hetes beosztásban, lehető önálló munkakörökben sajátítják el.

A *kerti-hetes* pl. a főkertész adjutánsa. Már hatkor künn van az üvegházban, segít a melegágyak kezelésében és napközben is mindig a főkertész körül forgolódik. Az *eladó-hetes* számon tartja a piaci árnt, ellátja a sűrűn jövő-menő vevőket, köti hamarosan a virágcsokrokat, szedeti a gyümölcsöt és elkönyveli a napi bevételt. Részt vesz a piaci áru előkészítésében és ellenőrzi ugyanott az eladást. Mert nem könnyű termelni, de sokszor még kevésbé könnyű eladni, mondja az igazgatónő — mikor pl. most annyi az eladó muskátli, hogy Dunát lehet vele

elrekeszteni és állítólag ötven virágüzlet készül a táját végleg bezárni.

A *baromfi-hetesek* gondozzák a baromfiakat két álló hétig. Ez az idő ugy kiképezi őket, hogy mire megint rájuk kerül a sőr, már fölényes nyugalom váltja fel a kezdet ideges félelmét. A *konyha-hetes* első hetességében a kezeit tördeli, mikor ugy magára hagyják és néhány heti munka után 15—16 éves lányok jól főznek és gondos kis gazdasasszonyok.

A *tehenész-hetes* kiporciózza az abrakot tehénnek, lónak, megtanul fejni, kiméri és elkönyveli a vevőknek a tejet és bátran jár-kél e nagy állatok között. Nem fog megijedni egyhamar valamitől.

A tiz holdnyi konyhakertben serényen folyik a munka. Gyönyörűen ásnak, palántálnak, gereblyéznek a tejet és bátran jár-kél e nagy állatok között. és fattyázzák, más részük rózsát szemez, hordják be nagy kosarakban a poétikus sweet piet, szagos bükönyt, mert viszi holnap a virágkereskedő.

— Van-e már sok lánya állásban, asszonyom? — kérjük az igazgatótól.

— Bár volna még több lányom, sóhaj, aki ezt a munkát választaná pályának, — mert mindig több állás kínálkozik, mint amennyi végzett növendékem van. Ma azonban nagy örömem volt! Egy apa jött Fehérmegyéből lányát beiratni. És elmesélte, hogy Angela, a pár év előtt utnak induló Angela milyen megbecsült alkalmazottja egy nagybérli családnak. Ennek pedig azért örülök oly nagyon, mert fontos étagját jelzi munkánknak. Mi azt kívánjuk lányaitól, hogy minden munkát végezzenek. Né riadjanak vissza semmi még oly szokatlan tennivalótól sem. De megkívánjuk munkaadóiktól is, hogy azért őket urilányoknak tekintsék és családtag legyen körükben. Nos, mikor Angelát pár év előtt e nagybérli családnál elhelyeztük, mint önálló baromfitelep vezetőjét, kikötöttük, hogy adjanak neki akármily piciny, de külön szobácskát és legyen az asztalnál teritveszáma. A család színlag elfogadta a kikötést, de aztán a kelletőgéppel kellett megosztania szobáját, annak kiállhatatlan büzeit elviselnie és nem terítették számára a családi asztalnál. Szegény lánykával annyira éreztették az alkalmazott szerepét, hogy én magam emeltem őt ki onnan. Nem telt bele egy év, újra visszahívták és most már nélkülözhetetlen tagja a családnak. Miért? Mert felismerték, micsoda érték az intelligens és föltétlenül megbízható munkaerő! Mikor tavaly Kisujszálláson a piacon megjelent Lórinak a dinnyével, köréje sereglett az egész vevősereg, elkapkodták a főséges zamatú dinnyéit és osztatlan tisztelettel bámulták a nékik még új „kertészkisasszonyt!“

— Milyen jövőt jósol asszonyom ennek a pályának, ha már több száz lányát bocsátotta ki? — fordultunk az igazgatóhoz, akinek minden növendéke a „lánya“, mihelyt elhelyezkedik a Kertgazdasági Iskolában és az marad, amíg szüksége van Ida nénire!

— Akkor leszek boldog, ha az első Szövetkezeti Kertészetet sikerül megalapítaniuk lányaimnak és ebben én akarok lenni a főreszvényes, vagy mondjuk a csendes társ. Nem egyszer olvasom német kertészeti lapok hirdetéseinben: „Kerestetnek kertészeti iskolát végzett, jókedélyű, munkáskezű, lehetőleg citerázni tudó fiatal lányok egy közös kertészethez!! És összeáll Grete, Minchen, Kaethe és Rickhen és a legtapasztaltabb fővezérlete alatt művelik földjüket, árulják terményeiket, kötik csokraikat — este azután citeráznak, énekelnek és igen-igen boldogok a maguk kenyérére!“

— Mikor ma félmillióba kerül egy fajkakas, semmi lehetetlenségét nem látom, hogy kenyérkereső lányaink meg ne tudjanak élni egy holdnyi kertből vagy baromfitelepből. Ezek a gazdakisasszonyok lesznek a legkapósabb menyasszonyok, mert munkakészségükben és gazdasági tudásukban aranykoronákat tuhaladó tökélet visznek magukkal és tetejébe egészséges testü-lelkü anyáknak ígérkeznek, az szent meggyőződésem.

Ezeket mondta a nagy tudású igazgató, akinek munkájáról köröskörül a viruló, üde, dus élet tanuskodott. És tanuskódnak igaza mellett a ragyogó szemü, viruló arcú növendékek is...

A Maglódi-uti telepen folyó élet erősen bizonykodik amellet, hogy lányainknak a természethez való visszatérés, az e körben folyó munka egyik kitünő útja a kenyérkeresetnek. Dolgozni, művelődni, de nőknek maradni...

Nem egyenlőség a cél, hanem egyenlő értékűség.

mint ahogyan a tehetségek sem azonosak, csak az értékükben egyformák, ezt kell szem előtt tartani a leányok pályaválasztásánál.

Szederkényi Anna